

РОЗДІЛ II. ФАХОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

УДК 378.22:780.643.2-051]:[008-022.218:005.336.2]

Ван Біньбінь

ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ПОНЯТТЄВО-ТЕРМІНОЛОГІЧНЕ ПОЛЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАГІСТРАНТІВ-САКСОФОНІСТІВ: НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ДИСКУРС

У статті здійснено порівняльний аналіз досліджень у сфері полікультурної освіти, зокрема в її музично-педагогічній галузі; окреслено поняттєво-термінологічне поле відповідних розвідок науковців різних країн, що охоплює мультикультурний, кроскультурний, інтеркультурний, транскulturний та міжкультурний виміри. У науково-педагогічному дискурсі висвітлено питання формування полікультурної компетентності магістрантів-саксофоністів у процесі фахової підготовки.

Ключові слова: *поняттєво-термінологічне поле досліджень, полікультурна компетентність, мультикультурний, кроскультурний, інтеркультурний, транскulturний та міжкультурний виміри, магістранти-саксофоністи.*

Постановка проблеми. Постіндустріальні трансформації призвели людство до нової фази розвитку – інформаційного суспільства, що актуалізувало проблеми комунікації в новому, мультикультурному світі. Перспективні процеси створення єдиної світової цивілізації викликають до життя нові феномени, зокрема відкритість соціуму на інші культури, релігії, цінності. За визначенням канадського соціолога Маршалла Маклуена (*Herbert Marshall McLuhan*) весь світ стає глобальним селом (*Global Village*), життя в якому передбачає постійну комунікацію та міжкультурний зв'язок окремих людей та їх спільнот як на ментальному рівні, так і на рівні матеріально-культурних реалій. Останні в умовах прискорених процесів обміну інформацією дедалі більше уніфікуються, включаються у процеси глобалізації та стають вельми чутливими до всього, що відбувається на Землі. На переконання дослідника, через сучасні інформаційні технології людина залучається до творення так званих «глобальних об'ємів», «єдиного поля» [8,

с. 23]. Оскільки відстані скорочуються, часово-просторові межі стираються, а цінності та традиції різних культур «мікшуються», вся земна куля по-суті стискається до розмірів села, мультикультурність якого стає викликом для всіх його «мешканців».

Аналіз актуальних досліджень. У міжнародному науковому просторі проблема полікультурності досліджується багатогранно. Так, у роботах У. Беккета, Дж. Бенкса, А. Радклифф-Брауна, Д. Реджина, К. Уислера з'ясовується сутність полікультурної освіти. М. Беннетт висвітлює основи становлення полікультурної компетентності особистості, П. Рамсей вирішує проблему стимулювання та мотивації в полікультурному вихованні учнів, Д. Хупс наголошує на необхідності включення до наукового обігу терміну «міжкультурна освіта». Мультикультурний підхід до вирішення проблем музичної педагогіки пропагують П. С. Кемпбел, Б. Раймер, Т. Фольк та ін.

У науково-педагогічному просторі України питання полікультурної освіти актуалізується в роботах таких науковців, як Р. Антонюк, І. Бех, Н. Білова, В. Борисов, Н. Лавриченко, І. Лощенова, О. Мілютіна, Г. Ніколаї, Л. Пуховська, І. Сташевська, Г. Філіпчук та ін. Проблеми формування професійної компетентності вчителів представлено в дисертаційних дослідженнях В. Баркасі, С. Демченка, В. Калініна, Л. Карпової, І. Мариніна, Г. Мельниченко, Ю. Пінчук, Є. Проворової, Н. Якименко, Н. Яремаки та ін.

Стає очевидним, що проблема формування полікультурної компетентності знаходиться на вістрі наукових пошуків сучасних дослідників педагогічної галузі науки.

Мета – окреслити поняттєво-термінологічне поле розвідок проблеми формування полікультурної компетентності фахівців музично-педагогічного профілю, зокрема, магістрантів-саксофоністів.

Виклад основного матеріалу. В українському науковому просторі наслідки глобалізації та мультикультуралізації, що підсилені комп'ютерними мережами, мобільним зв'язком і швидкісними транспортними засобами, називають «віртуальним звуженням світової цивілізації» [2]. Вважаємо, що одним із ключових елементів усіх складових простору глобального інформаційного суспільства (освіти, науки, мистецтва, бізнесу тощо) стає інформаційний обмін між культурами, причому нині варто вже говорити не про діалог культур, а мультилог. Для уточнення сутності означеного процесу науковці найчастіше використовують терміни англomовного походження: крос-культурні зв'язки, інтеркультурна взаємодія, міжкультурна інтеракція, транскультурна комунікація тощо. Розглянемо детальніше деякі з них, окреслюючи таким чином поняттєво-термінологічне поле актуальних досліджень.

Поняття «крос-культурний» буквально означає «перетин культур». Відтак, С. Красовський визначає крос-культурну комунікацію як перехресне, взаємне спілкування різних культур [6, с. 67]. Знаний український академік Іван Бех по-іншому трактує крос-культурний діалог – як діалогу по історичній вертикалі, на протипагу якому виокремлює міжкультурний діалог (або транскультурний) як діалог по часовій горизонталі, у якому предметом

осмислення виступають паралельні культури [1, с. 81]. Науковець виокремлює дві основні функції крос-культурного діалогу: запозичувально-логічну, що є спрямованою на перейняття певного способу мислення (пізнавального, технологічного, художнього, духовно-морального) та стимулювально-пошукову, яка орієнтує на інноваційне вирішення актуальних проблем завдяки діалогічній суперечці, зіткненню ідей, підходів, способів дій [там само].

Принагідно занотуємо, що активізація пошуків адекватної термінології стає свідченням пильної уваги науковців до процесу інтеграції культур, у тому разі, формуванню глобальної взаємозалежності – інформаційно-комунікативної цивілізації. У цьому зв'язку С. Красовський вважає, що «нині жодна з культур не може існувати ізольовано, позаяк сама культура є комунікативною системою, а відповідно до теорії систем – жодна система не може розвиватися поза взаємодією з іншими системами, у даному випадку – поза іншими культурними зразками. Саме поняття «комунікація» втримує насамперед блок механізмів, засобів і способів, за допомогою яких перетворюється й розвивається реальність на всіх рівнях – соціальному, культурному, економічному, політичному тощо – у процесі генерування смислів життєбуття, приведення їх у загальноприйнятну цивілізаційну систему для пошуку точки перетину, а в кінцевому підсумку – взаєморозуміння між народами» [6, с. 66–67].

Нині полілог різних культур визначається як необхідна складова єдиного освітнього простору країн Євросоюзу [12]. У музичній педагогіці наголошується на важливості накопичення в європейців досвіду сприймання музики різних континентів, інакше її багатства залишаться поза свідомістю представників європейської культури [15]. Зауважимо, що для англomовної наукової думки більш характерним є використання терміна полікультурна освіта (іноді – мультикультурна), а для німецькомовної – інтеркультурна. Так, у своїх розвідках «Формування інтеркультурної компетентності під час навчання у вищій школі»⁴⁰ німецький дослідник Мартін Зігель визначає поняття «інтеркультурна компетентність» як комплекс соціально-психологічних якостей, зокрема – інтеркультурне світосприймання, завдяки якому особистість відображає та реалізує культуру нації, її духовні цінності та демонструє рівень розвитку певного суспільства. Взагалі для німецьких дослідників характерним є наголос на те, що інтеркультурна освіта через вивчення історії, мови, національної культури своєї країни насамперед піклується про формування *національної* свідомості, а вже потім увага звертається на усвідомлення різноманітності культур, мов, традицій і звичаїв у світі та необхідність збереження самотності кожної з них.

У той самий час в американській музичній педагогіці функціонує концепція мультикультурної музичної освіти Д. Еліота, який виокремив шість ступенів ознайомлення зі світовими музичними культурами [14]. На першому

⁴⁰ «Die Vermittlung interkultureller Kompetenz im Studium an der Hochschule»

ступені, *ступені асиміляції*, вивчається тільки західноєвропейська класична музика, яка культивує гарний смак і формує переконання у вищості саме класичної музики. На другому ступені, *ступені фузії*, допускається обмежена кількість етнічної музики, що була занотована західними композиторами. На третьому ступені, *ступені відкритого суспільства*, музика аналізується в межах великих соціальних груп і трактується як індивідуальний засіб виразу без урахування національних і регіональних музичних традицій. На четвертому ступені, *ступені обмеженого мультикультуралізму* до навчальної програми, яка базується на європейській музиці, додається музика однієї чи двох інших культур; На п'ятому ступені, *ступені модифікованого мультикультуралізму*, музика різних народів презентується в порівнянні та протиставленні західній музиці, причому використовуються тільки методичні підходи, які є властивими європейській музичній педагогіці. На шостому ступені, *ступені динамічного мультикультуралізму*, використовується світова перспектива, музика кожної культури розглядається з позицій, які є характерними власне для неї. Саме з позицій динамічного мультикультуралізму Д. Еліот трактує музичну освіту передусім як гуманістичне виховання, що дає особистості шанс привласнити цінності світової культури та можливість глибше пізнати самого себе через розуміння інших [там само].

У європейському науковому просторі накопичено низку педагогічних ідей і концепцій, які можуть стати теоретичною основою розвідок проблеми формування полікультурної компетентності магістрантів-саксофоністів, зокрема: педагогіка культури – визнання культурного різноманіття та поваги до цінностей інших культур; педагогіка конфлікту (формування компетентності у веденні перемовин); педагогіка зустрічі (вивчення інших культур через прямі контакти, навички проектування міжкультурних акцій (побудови концепції, структури, змісту та ідеї зустрічей); виховання в душі миру (усвідомлення миру як однієї з найвищих загальнолюдських цінностей); антирасистське виховання (протидія актам расової ненависті); формування компетенції співпереживання (емпатії) щодо представників інших культур, представників меншин і сусідніх народів; освіта за солідарність (формування готовності брати участь в акціях стосовно допомоги людям і соціальним групам, представникам національних меншин та інших країн); формування культурної пам'яті про жертви конфліктів, війн, Голокосту, Голодомору.

В останні роки спостерігається розширення поняттєво-термінологічного поля українських досліджень проблеми формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців. Зокрема, Н. Білова висвітлює питання формування полікультурної компетентності майбутніх учителів мистецьких дисциплін [11], О. Котенко досліджує розвиток полікультурної компетентності майбутніх учителів світової літератури в системі післядипломної освіти [5], Г. Ніколаї пошукує шляхи формування інтеркультурної компетентності студентської молоді засобами музичного мистецтва [9], Є. Проворова наголошує на важливості комунікативної компетентності майбутнього вчителя музики [10].

У термінологічному дискурсі української педагогіки відзначається взаємозалежність понять «готовність» і «компетентність», які охоплюють сферу професійних інтересів фахівця й виявляється в тому, що «готовність передбачає психологічний стан прояву знань і вмінь у вигляді компетентності в межах професійних компетенцій конкретної спеціальності» [4, с. 60]. Зокрема, підкреслюється важливість такої складової полікультурної компетентності майбутнього вчителя музики, як комунікативна компетентність, що визначається «як сукупності комунікативних знань, умінь, здібностей, досвіду та мотивації, що забезпечують сприймання, розуміння, засвоєння, використання, передачу педагогічної інформації, а також уможливають ефективне управління комунікативними процесами в музично-естетичному навчанні та вихованні школярів» [10, с. 13].

У поняттєвому полі українських педагогічних досліджень полікультурну компетентність студентів зазвичай визначають як здатність ефективно взаємодіяти з носіями різних етнічних культур. Зокрема, М. Князян використовує термін «загальнокультурна компетентність», що, на її думку, віддзеркалює «знання студентів про культурну спадщину різних народів, своєрідність розвитку культурного надбання в різні історичні епохи, вміння інтеріоризувати ці знання, використовувати цю інформацію для активізації міжкультурної взаємодії в шкільному колективі, розвивати себе як культурну особистість» [3, с. 55].

Н. Білова визначає полікультурну компетентність майбутнього фахівця мистецького профілю як «інтегральне особистісне утворення, яке включає систему світоглядних орієнтирів, знань, умінь, навичок, розуміння, особистісно-професійних якостей, досвіду діяльності у сфері мистецтва й освіти, що формуються в процесі навчання майбутніх фахівців на засадах діалогу культур через толерантне емпатійне сприйняття, розуміння, художню ідентифікацію щодо культурно-мистецьких традицій інших етносів, і сприяє позитивній міжетнічній і міжкультурній взаємодії в полікультурному просторі» [11, с. 151].

Вирішення проблеми формування полікультурної компетентності магістрантів-саксофоністів із необхідністю потребує обґрунтування структури досліджуваного феномену, що варто здійснювати з урахуванням відповідних розробок вітчизняних науковців. Так, у структурі загальнокультурної компетентності студентів М. Князян виокремлює три провідні компоненти: мотиваційний, когнітивний, функціональний. Мотиваційний компонент відображує переконання майбутнього вчителя у важливості пізнання культури різних народів. Когнітивний компонент містить систему знань, що має два провідні сегменти: культурний (про світову культуру) та психолого-педагогічний (про те, як формувати в учнів мультикультурні знання, а також засоби міжетнічної взаємодії з іншими учнями). Функціональний компонент загальнокультурної компетентності майбутніх учителів містить чотири групи відповідних умінь (дослідження культури, поширення культури, забезпечення інтеркультурної взаємодії, розвиток себе в культурі) [3, с. 55].

На думку Н. Білової, структура полікультурної компетентності студентів мистецьких спеціальностей включає в себе мотиваційно-ціннісний, когнітивно-аналітичний, художньо-виконавський та комунікативно-рефлексивний компоненти [3, с. 152].

У ході визначення поняттєво-термінологічного поля досліджуваної проблеми нашу увагу привернули розвідки Ло Куня стосовно розвитку саксофонного мистецтва Китаю у вимірах міжкультурного діалогу. Науковець висвітлює тенденції розвитку означеного феномену у взаємодії культур Захід–Схід. Ло Кунь стверджує, що в умовах глобалізації важливого значення набуває діалог культур, коли активність діалогічної комунікації приводить до «проявів раціональної інтерпретації особливостей музичної мови, семантичних смислів і образності при збереженні в саксофонному мистецтві Китаю національної самобутності й національних традицій» [7, с. 14].

У контексті нашого дослідження певний інтерес представляє педагогічна технологія формування інтеркультурної компетентності університетської молоді засобами музичного мистецтва, яка була запропонована Г. Ніколаї. Зокрема, на послідовних етапах означеної технології здійснюється: формування позитивної мотивації до сприйняття інформації щодо культурних традицій різних народів; ознайомлення зі зразками музичного фольклору й композиторської творчості окремих країн; виховання поваги й толерантності до загальнолюдських цінностей через глибоке усвідомлення рідного, національного; залучення до участі у відтворенні артефактів музичних культур різних народів; активна участь у діяльності багатонаціональних творчих колективів [9, с. 82–83].

Запропонована технологія формування інтеркультурної компетентності університетської молоді засобами музичного мистецтва розроблялась з опорою на дослідження польського науковця Ярослава Хаціньського й передбачала виконання низки завдань у сфері формування гуманістичних і когнітивних цінностей та естетичного виховання. Зокрема, у сфері формування гуманістичних цінностей передбачалось: організувати участь студентів у міжкультурному діалозі через спілкування зі знаковими творами музичного мистецтва; формувати готовність до роботи з досягнення консенсусу на загальних підставах (жити разом в одному суспільстві); формувати готовність до пом'якшення етнічних, культурних і релігійних конфліктів. У сфері формування когнітивних цінностей планувалося формувати в студентів інтеркультурну музичну компетентність у процесі ознайомлення з музичним мистецтвом у співставленні, по-перше, вітчизняної музики та музики інших культур, а по-друге, ознайомлення з музикою інших культур у порівнянні з кожною окремо. У сфері естетичного виховання передбачалося розширити естетичний потенціал студентів, які були обмежені культурним середовищем і національною системою освіти, і підготувати їх до засвоєння музичного твору в трьох ракурсах асиміляції – естетичної та емоційної, герменевтичної, аналітико-структурної [9, с. 82–83].

У процесі реалізації технології формування інтеркультурної компетентності університетської молоді засобами музичного мистецтва відбувалося детальне знайомство студентів із музичними культурами вибраних європейських країн у межах чотирьох комплексних тем, запропонованих Я. Хацінським: національні гімни, народна музика та її стилізація у творах видатних композиторів, сакральна музика, реквієм [13]. Саме на цій основі формувалися компетенції щодо ведення міжкультурного діалогу, подолання стереотипів, а також пошани культурної пам'яті (тема «Реквієм»). Музика була обрана таким чином, щоби створити характерну картину стилістичних ідіом окремих культур [9].

Уважаємо, що означена технологія може бути корисною у вирішенні проблеми формування полікультурної компетентності магістрантів-саксофоністів з Китаю, проте до запропонованих етапів і завдань обов'язково варто додати створення самими магістрантами перекладень музики народів світу для саксофону. З іншого боку, розвиток саксофонної музичної культури завжди відрізнявся транскультурним характером. На нашу думку, у дослідженнях проблем підготовки фахівця-саксофоніста потрібно використовувати термін «транскультурна компетентність», оскільки саксофонне мистецтво стає у ХХ столітті прообразом єдності культур усієї Земної кулі.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Віртуальне звуження світової цивілізації з необхідністю потребує мультилогу культур, для уточнення сутності якого науковці різних країн використовують терміни англomовного походження. У поняттєво-термінологічному полі відповідних розвідок виокремлено мультикультурний, кроскультурний, інтеркультурний, транскультурний та міжкультурний виміри.

Ефективне формування полікультурної компетентності магістрантів-саксофоністів у процесі фахової підготовки може відбутися за допомогою відповідної педагогічної технології, на послідовних етапах якої здійснюється формування позитивної мотивації до сприйняття інформації щодо культурних традицій різних народів; виховання поваги й толерантності до загальнолюдських цінностей через глибоке усвідомлення рідного, національного; ознайомлення зі зразками музичного фольклору й композиторської творчості окремих країн; залучення до участі у відтворенні артефактів музичних культур різних народів; створення власних перекладів для саксофону; активна участь у діяльності багатонаціональних творчих колективів.

Зважаючи на здатність саксофонного мистецтва об'єднувати музикантів різних континентів, у наших подальших розвідках звернемо увагу на транскультурний вимір проблеми підготовки фахівців-саксофоністів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бех, І. Д. (2013). Діалог культур у психолого-педагогічному осмисленні. *Актуальні питання мистецької освіти та виховання*, 1 (2), 79–84.

2. Грабар, Н. Г. (2017). Становлення комунікаційної єдності культури як основа діалогічного спілкування. *Культура XXI століття: єдність крізь різноманіття: колективна монографія*. В. О. Ільганаєва (ред.). Харків: ХНТУСГ ім. Петра Василенка, (сс. 76–103).

3. Князян, М. О. (2016). Загальнокультурна компетентність майбутніх учителів як наукова проблема. *Збірник наукових праць «Педагогіка та психологія»*. Харків, 55, 164-170

4. Колісник, В. Ю. (2018). *Формування готовності в майбутніх інженерів -програмістів до використання іноземної мови у професійній діяльності*. (Дис. канд. пед. наук). Київ

5. Котенко, О. В. (2011). *Розвиток полікультурної компетентності вчителів світової літератури в системі післядипломної освіти* (автореф. дис. ... кандидата техн. наук: спец 13.00.04). Київ.

6. Красовський, С. О. (2018). *Міжнародний туризм як чинник крос-культурної комунікації* (дис. ... кандидата культурології: спеціальність: 26.00.01). Київ.

7. Ло, Кунь (2017). *Розвиток саксофонного мистецтва Китаю у вимірах міжкультурного діалогу* (дис. ... кандидата мистецтвознавства: спеціальність: 26.00.01). Львів.

8. Мак-Люэн, М. (2004). *Галактика Гутенберга (Сотворение человека печатной культуры)*. Киев: Ника-Центр.

9. Ніколаї, Г. Ю. (2015). Педагогічна технологія формування інтеркультурної компетентності та готовності до міжкультурного діалогу засобами музичного мистецтва у школярів і студентської молоді. *Інтеркультурне виховання дітей та молоді засобами музичного мистецтва*. Суми: ВВП «Мрія», 81–89.

10. Проворова, Є. М. (2008). *Методичні засади формування комунікативної компетентності майбутнього вчителя музики*. (Автореф. дис. канд. пед. наук). Київ.

11. Bilova, N. (2018). Polycultural dimension of art education. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 6, 142–154.

12. Böhle, R. C. (1993). Generelle Aspekte einer Interkulturellen Ästhetischen Erziehung. Aufgaben und Konzepte der Erziehung in einer multikulturellen Gesellschaft. *Möglichkeiten der Interkulturellen Ästhetischen Erziehung in Theorie und Praxis*. Frankfurt/M., 12–28.

13. Chaciński, J. (2012). Interkulturelle Musikpädagogik in Ost- und Mitteleuropa – ein Bericht über das eigene, vergleichende Forschungsprojekt in Polen, Ukraine und Deutschland. *Musicaviva in schola XXIII*. Brno, 112–130.

14. Elliott, D. J. (1989). Key Concepts in Multicultural Music Education. *International Journal of Music Education*, 13, 11–18.

15. Krakauer, P. M. (1993). Das dialogische Prinzip als Chance einer interkulturellen Integration. Zur „polyaisthesis“ in der Erziehung. *Möglichkeiten der Interkulturellen Ästhetischen Erziehung in Theorie und Praxis*. Frankfurt/M., 29–46.

РЕЗЮМЕ

Ван Биньбинь. Понятийно-терминологическое поле исследования проблемы формирования поликультурной компетентности магистрантов-саксофонистов: научно-педагогический дискурс.

В статье осуществлен сравнительный анализ исследований в области поликультурного образования, в частности в его музыкально-педагогической отрасли; очерчено понятийно-терминологическое поле соответствующих исследований ученых разных стран, которое охватывает мультикультурное, кросскультурное, интеркультурное, транскультурное и межкультурное измерения. В научно-педагогическом дискурсе освещены вопросы формирования поликультурной компетентности магистрантов-саксофонистов в процессе профессиональной подготовки.

Виртуальное сужение мировой цивилизации с необходимостью требует мультилога культур, для уточнения сущности которого ученые разных стран используют термины англоязычного происхождения. Эффективное формирование поликультурной компетентности магистрантов-саксофонистов в процессе профессиональной подготовки может произойти с помощью соответствующей педагогической технологии, на последовательных этапах которой осуществляется формирование положительной мотивации к восприятию информации о культурных традициях разных народов, воспитание уважения и толерантности к общечеловеческим ценностям через глубокое осознание родного, национального; ознакомление с образцами музыкального фольклора и композиторского творчества отдельных стран; привлечение к участию в воспроизведении артефактов музыкальных культур разных народов; создание собственных переводов для саксофона; активное участие в деятельности многонациональных творческих коллективов.

Учитывая способность саксофонного искусства объединять музыкантов разных континентов, в наших дальнейших исследованиях обратим внимание на транскультурное измерение проблемы подготовки специалистов-саксофонистов.

Ключевые слова: понятийно-терминологическое поле исследований, поликультурная компетентность, мультикультурное, кросскультурное, интеркультурное, транскультурное и межкультурное измерения, магистранты-саксофонисты.

SUMMARY

Wang Binbin. Conceptual-terminological field of the study of the problem of formation of polycultural competence of graduates-saxophonists: scientific-pedagogical discourse.

In the article comparative analysis of the studies in the field of polycultural education, in particular in its musical-pedagogical branch is conducted; conceptual-terminological field of the relevant studies of scientists from different countries, covering multicultural, crosscultural, intercultural and transcultural

dimensions, is outlined. The scientific-pedagogical discourse covers issues of formation of polycultural competence of graduates-saxophonists in the process of professional training.

Virtual constriction of world civilization requires multilogue of cultures. In order to clarify its essence scientists from different countries use terms of English-language origin. Effective formation of polycultural competence of graduates-saxophonists in the process of professional training can be conducted with the help of appropriate pedagogical technology, at the successive stages of which take place: formation of positive motivation to perceive information about cultural traditions of different peoples; education of respect and tolerance to universal values through deep awareness of the native, national; acquaintance with samples of musical folklore and composer creativity of individual countries; involvement in the restoration of artifacts of musical cultures of different peoples; creation of own translations for saxophone; active participation in the activities of multinational creative groups.

Taking into account the ability of saxophone art to bring together musicians from different continents, in our further studies we will pay attention to the transcultural dimension of saxophonists' training.

Key words: *conceptual-terminological field of research, polycultural competence, multicultural, crosscultural, intercultural and transcultural dimensions, graduates-saxophonists.*